

**Päätös nro 2024-20, annettu 9 päivänä lokakuuta 2024
viitekehyksestä sellaisten iänvarmistusjärjestelmien
teknisten vähimmäisvaatimusten vahvistamiseksi, joita
käytetään tiettyihin pornografista sisältöä yleisölle
tarjoaviin yleisiin verkkoviestintäpalveluihin ja
videonjakoalustoihin pääsemiseksi**

NOR: RCAC2428286X

Ranskan tasavallan virallinen lehti nro 0251, 22.10.2024

Teksti nro 50

- Liite

Audiovisuaalisen ja digitaalisen viestinnän sääntelyviranomainen ottaa huomioon teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 9 päivänä syyskuuta 2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535; ottaa huomioon luottamuksesta digitaalitalouteen 21 päivänä kesäkuuta 2004 annetun lain nro 2004-575, sellaisena kuin se on muutettuna, ja erityisesti sen 10 ja 10-2 §:n; ottaa huomioon Euroopan komissiolle 15 päivänä huhtikuuta 2024 lähetetyn ilmoituksen nro 2024/0208/FR ja komission 15 päivänä heinäkuuta 2024 esittämät huomautukset; ottaa huomioon luonnosta audiovisuaalisen ja digitaalisen viestinnän sääntelyviranomaisen viitekehykseksi tiettyjen pornografiseen sisältöön pääsyn mahdollistavien palvelujen saatavuutta varten perustetuista iänvarmistusjärjestelmistä koskevasta lausunnosta 26 päivänä syyskuuta 2024 annetun Ranskan tietosuojaviranomaisen päätöksen nro 2024-067; ottaa huomioon 11 päivän huhtikuuta ja 11 päivän toukokuuta 2024 välisenä aikana järjestetyssä julkisessa kuulemisessa esitetyt huomautukset;

asiaa käsiteltyään
päättää seuraavaa:

1 §

Hyväksytään tämän päätöksen liitteessä esitetty viitekehys.

2 §

Tämä päätös julkaistaan Ranskan tasavallan virallisessa lehdessä.

Liite

LIITE

VIITEKEHYS SELLAISTEN IÄNVARMISTUSJÄRJESTELMIEN TEKNISTEN VÄHIMMÄISVAATIMUSTEN VAHVISTAMISEKSI, JOITA KÄYTETÄÄN TIETTYIHIN PORNOGRAFISTA SISÄLTÖÄ YLEISÖLLE TARJOAVIIN YLEISIIN VERKKOVIESTINTÄPALVELUIHIN JA VIDEONJAKOALUSTOIHIN PÄÄSEMISEKSI

Sisältö

Johdanto

Pornografista sisältöä välittävien kohteena olevien palvelujen vastuu

ARCOMin roolin kehittyminen digitaaliympäristön turvaamisesta ja sääntelystä annetun lain yhteydessä

Jo toteutetut toimet iän varmistamiseksi

Viitekehyksen esittely

Alan tukeminen iänvarmistusratkaisujen täytäntöönpanossa

Viitekehyksen ajantasaistaminen ja uusin tekniikka

Viitekehyksen rakenne ja toteutusaikataulu

Ensimmäinen osa: Iänvarmistusjärjestelmien luotettavuutta koskevat yleiset näkökohdat

Toinen osa: Yksityisyyden suoja

Yksityisyyden suojan periaatteet

Yksityisyyttä kunnioittavan iänvarmistusjärjestelmän käyttöönotto oletusarvoisesti ja sisäänrakennettuna

Kaikkia iänvarmistusjärjestelmiä koskevat vähimmäisvaatimukset

1. Iänvarmistusjärjestelmän tarjoajan riippumattomuus suhteessa pornografista sisältöä välittäviin kohteena oleviin palveluihin

2. Luottamuksellisuus suhteessa pornografista sisältöä välittäviin kohteena oleviin palveluihin

3. Luottamuksellisuus suhteessa iäntodistamisjärjestelmien tarjoajiin

4. Luottamuksellisuus suhteessa kaikkiin muihin iänvarmistusmenettelyyn osallistuviin kolmansiin osapuoliin

5. Iänvarmistuspalvelujen tarjoamat henkilöiden oikeuksia ja vapauksia koskevat takeet ”Kaksinkertaisen anonymiteetin” periaatteen mukaisia yksityisyyden suojajärjestelmiä koskevat erityisvaatimukset

6. Vahvempi luottamuksellisuus suhteessa pornografista sisältöä välittäviin kohteena oleviin palveluihin

7. Vahvempi luottamuksellisuus suhteessa ikämallien antajiin

8. Vahvempi luottamuksellisuus suhteessa muihin iänvarmistusmenettelyyn osallistuviin kolmansiin osapuoliin

9. Saatavuus ja kattavuus väestölle

Iänvarmistusjärjestelmiin liittyvästä yksityisyyden suojan tasosta tiedottaminen käyttäjille

10. Selkeä ilmoitus käyttäjien yksityisyyden suojan tasosta

Toivottavat tavoitteet ja parhaat käytännöt

Kolmas osa: Väliaikaisesti hyväksyttävät vaihtoehtoiset todisteiden muodostamiskäytännöt

Neljäs osa: Iänvarmistusratkaisujen tarkastaminen ja arviointi

Käyttöön otettujen järjestelmien arviointi todellisissa olosuhteissa

Virhetasot, toimenpiteiden kiertäminen ja hyökkäysten riskit

Tarkastuksen suorittajan riippumattomuus

Johdanto

Pornografista sisältöä välittävien kohteena olevien palvelujen vastuu

1. Kun lapset pääsevät internetiin entistä yleisemmin mobiililaitteiden avulla, alaikäiset altistuvat pornografiselle sisällölle internetissä entistä useammin.

Médiamétrie-yrityksen toimittamien tietojen perusteella audiovisuaalisen ja digitaalisen viestinnän sääntelyviranomaisen (Arcom) tekemän tutkimuksen mukaan joka kuukausi 2,3 miljoonaa alaikäistä käy pornografisilla sivustoilla, ja määrä on kasvanut nopeasti viime vuosina, mikä liittyy mobiililaitteiden yleistymiseen lasten keskuudessa.

Aikuisviihdesivustoilla käyvien alaikäisten osuus on kasvanut yhdeksällä prosenttiyksiköllä viidessä vuodessa: se oli vuoden 2017 lopussa 19 prosenttia ja vuoden 2022 lopussa 28 prosenttia. Vuonna 2022 tällaisilla sivustoilla kävi kuukausittain vähintään 12-vuotiaista pojista yli puolet ja 16- ja 17-vuotiaista pojista jo kaksi kolmannesta. Keskimäärin 12 prosenttia aikuisviihdesivustojen käyttäjistä on alaikäisiä (1).

2000-luvun alusta alkaen (2) varhaisen pornografialle altistumisen seurauksia koskevissa tutkimuksissa on osoitettu, että nuorimpien lasten altistumisella pornografiselle sisällölle voi olla vakavia seurauksia lasten henkiselle kehitykselle ja käsitykselle, jonka he muodostavat seksuaalisuudesta ja yksilöiden välisistä suhteista, mistä on haittaa heidän omalle kehitykselleen ja yleiselle tasa-arvoisuudelle sukupuolten välisissä suhteissa (3).

2. Rikoslain 227-24 §:n, sellaisena kuin se on otettu käyttöön 22 päivänä heinäkuuta 1992 annetulla lailla nro 92-684, nojalla on 1 päivästä maaliskuuta 1994 lähtien ollut kiellettyä altistaa alaikäisiä pornografiselle sisällölle.

Tämän pykälän sanamuotoa on muutettu pykälän paitsi soveltamisalan myös arviointimenettelyjen selventämiseksi, kun kyse on internetissä havaitusta rikoksesta.

Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti 227-24 §:ssä on todettu vuodesta 2020 lähtien, että pelkkä iän ilmoittaminen ei riitä todistamaan täysi-ikäisyyttä (4). Tällä hetkellä voimassa oleva sanamuoto on seuraava:

” Väkivaltaisen, terrorismiin yllyttävän tai pornografisen viestin, mukaan lukien pornografiset kuvat, joissa on mukana yksi tai useampi eläin, tai todennäköisesti ihmisarvoa vakavasti vahingoittavan tai alaikäisiä heille fyysisesti vaarallisiin peleihin osallistumaan yllyttävän viestin valmistamisesta, siirtämisestä tai levittämisestä millä tahansa tavalla ja välineellä tai tällaiseen viestiin liittyvästä kaupankäynnistä on määrättävä kolmen vuoden vankeusrangaistus ja 75 000 euron suuruinen sakko, jos alaikäinen todennäköisesti näkee tai havaitsee viestin.

” Jos tässä pykälässä tarkoitetut rikkomukset toimitetaan painetussa tai audiovisuaalisessa tiedotusvälineessä tai julkisessa sähköisessä viestinnässä, vastuuhenkilöiden määrittämiseen sovelletaan näitä asioita koskevan lainsäädännön erityissäännöksiä.

” Tässä pykälässä tarkoitetut rikkomukset katsotaan rikkomuksiksi myös silloin, kun alaikäinen pääsee ensimmäisessä momentissa tarkoitettuihin viesteihin pelkästään ilmoitettuaan olevansa vähintään 18-vuotias.”

Lainsäätäjä otti käyttöön parisuhdeväkivallan uhrien suojelemisesta 30 päivänä heinäkuuta 2020 annetulla lailla nro 2020-936 Arcomia koskevan erityismenettelyn, jonka tarkoituksena on varmistaa sellaisten säännösten täysi tehokkuus, jotka koskevat verkossa tarjottavia yleisiä viestintäpalveluja, joilla pornografista sisältöä saatetaan yleisön saataville internetissä.

Tällä lailla annettiin Arcomin puheenjohtajalle oikeus antaa sivuston julkaisijalle virallinen huomautus rikoslain noudattamiseksi ja, jos tätä huomautusta ei noudateta, pyytää yleisen tuomioistuimen tuomaria määräämään internetyhteyden tarjoajia estämään pääsyn kyseiselle sivustolle.

3. Näiden säännösten perusteella valvontaviranomainen antoi 13 virallista huomautusta. Se otti asian myös esiin 8 päivänä maaliskuuta 2022, Pariisin tuomioistuimen presidentin kanssa, jotta internetyhteyden tarjoajat määrättäisiin sulkemaan viisi näistä virallisen huomautuksen saaneista palveluista. Menettely on edelleen käynnissä tämän viitekehyksen julkaisupäivänä.

ARCOMin roolin kehittyminen digitaaliympäristön turvaamisesta ja sääntelystä annetun lain yhteydessä

Digitaaliympäristön turvaamisesta ja sääntelystä (SREN) 21 päivänä toukokuuta 2024 annetulla lailla nro 2024-449 on tarkoitus päivittää 30 päivänä heinäkuuta 2020 annetulla lailla perustettu järjestelmä.

Luottamuksesta digitaalitalouteen 21 päivänä kesäkuuta 2004 annetun lain nro 2004-575 10 §:ssä säädetään, että ARCOM ”perustaa ja julkaisee [...] Ranskan tietosuojaviranomaista kuultuaan viitekehyksen iänvarmistusjärjestelmiin sovellettavien teknisten vähimmäisvaatimusten määrittämiseksi. Nämä vaatimukset koskevat käyttäjien iänvarmistuksen luotettavuutta ja käyttäjien yksityisyyden kunnioittamista.” Järjestelmän soveltamisala koskee ”pornografista sisältöä, jonka yleinen verkkoviestintäpalvelu on saattanut yleisön saataville toimituksellisen vastuunsa puitteissa tai jota tarjoaa videonjakoalustapalvelu, sellaisena kuin sitä tarkoitetaan viestinnän vapaudesta 30 päivänä syyskuuta 1986 annetun lain nro 86-1067 2 §:ssä” (jäljempänä ”pornografista sisältöä välittävät kohteena olevat palvelut” tai ”kohteena olevat palvelut”). ARCOM voi tarvittaessa Ranskan tietosuojaviranomaisen (CNIL) puheenjohtajan lausunnon saatuaan antaa jollekin näistä palveluista virallisen huomautuksen tämän viitekehyksen noudattamiseksi ja, jos rikkomusta jatketaan, Ranskan tietosuojaviranomaisen lausunnon saatuaan määrätä palvelulle taloudellisen seuraamuksen 30 päivänä syyskuuta 1986 annetun lain nro 86-1067 42-7 §:ssä säädetyn menettelyn mukaisesti.

Digitaaliympäristön turvaamisesta ja sääntelystä annetussa laissa ARCOMille annetut uudet valtuudet täydentäisivät sellaiselle yleisen tuomioistuimen tuomarille muutoin annettuja valtuuksia, jonka kanssa asia voidaan ottaa esiin sellaisen sivuston estämiseksi, joka ei ole rikoslain 227-24 §:n säännösten mukainen, esimerkiksi luottamuksesta digitaalitalouteen annetun lain 6-3 §:n perusteella.

Alaikäisten suojelu pornografisen sisällön saatavuudelta on lisäksi osa lasten suojelua koskevaa yleisempää kehystä, erityisesti 20 päivänä marraskuuta 1989 tehtyä Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimusta ja sen digitaaliseen ympäristöön liittyvistä lapsen oikeuksista vuonna 2021 antamaa yleiskommenttia nro 25 (5) sekä 7 päivänä joulukuuta 2000 annetun Euroopan unionin perusoikeuskirjan 24 artiklaa, jossa määrätään, että ”on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu”.

Jo toteutetut toimet iän varmistamiseksi

Tämä asiakirja on osa Ranskan tietosuojaviranomaisen viime vuosina jo toteuttamia toimia, jotka koskevat iänvarmistusratkaisuja alaikäisten suojelun ja heidän yksityisyytensä kunnioittamisen yhteensovittamiseksi.

Ranskan tietosuojaviranomainen antoi ensimmäisen kerran kesäkuussa 2021 lausunnon asetusehdotuksesta, joka koskee alaikäisten suojelemiseksi pornografista sisältöä välittävien yleisten verkkoviestintäpalvelujen käytöltä annettavien sääntöjen täytäntöönpanemisesta

annetun vuoden 2020 lain täytäntöönpanoa (6). Jotta ihmisten – todellista tai oletettua – seksuaalista suuntautumista ei voitaisi päätellä katsellusta ja ihmisten henkilöllisyyteen suoraan liitetystä sisällöstä, Ranskan tietosuojaviranomainen suositteli kyseisestä lausunnosta alkaen luotettavien kolmansien osapuolten käyttämistä ja antoi useita suosituksia (7), joihin sisältyi iänvarmistusta koskeva osio. Näitä julkaisuja on täydennetty heinäkuussa 2022 julkaistulla tiedonannolla ”Vérification de l’âge en ligne : trouver l’équilibre entre protection des mineurs et respect de la vie privée” [Iän varmistaminen verkossa: tasapainon löytäminen alaikäisten suojelun ja heidän yksityisyytensä kunnioittamisen välillä] (8) ja käyttäjien yksityisyyttä kunnioittavan iänvarmistusmekanismin demonstraatiomenetelmän käyttöönotolla (9) yhteistyössä digitaalisen sääntelyn PEReN-asiantuntijakeskuksen ja École Polytechnique -oppilaitoksen professorin Olivier Blazyn kanssa.

Ranskan tietosuojaviranomaisella on jo ollut tilaisuus muistuttaa, että ”toisin kuin joskus sanotaan, yleinen tietosuoja-asetus (10) ei ole ristiriidassa laissa säädetyn, pornografisille sivustoille pääsyä koskevan iän valvomisen kanssa.” (11)

Ranskan tietosuojaviranomaisen tavoin myös ARCOM antoi lausunnon 30 päivänä heinäkuuta 2020 annetun lain 23 §:n täytäntöönpanoa koskevasta asetusehdotuksesta (12). Juuri tässä yhteydessä Arcom ja Ranskan tietosuojaviranomainen PEReNin tuella aloittivat yhteisen teknisen tiedonvaihdon iänvarmistusta hoitavien toimijoiden kanssa vuoden 2023 alussa. Näitä keskusteluja täydensi Arcomin saama palaute eräiltä ulkomaisilta kollegoilta, jotka kohtaavat myös alaikäisten suojeluun ja yksityisyyden suojelemiseen liittyviä haasteita pornografisen sisällön saatavuuden valvonnassa.

Tämä viitekehys hyväksyttiin sen jälkeen, kun julkinen kuuleminen oli järjestetty 11 päivän huhtikuuta ja 13 päivän toukokuuta välisenä aikana, kun siitä oli ilmoitettu Euroopan komissiolle 15 päivänä huhtikuuta teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 9 päivänä syyskuuta 2015 annetun direktiivin (EU) 2015/1535 mukaisesti ja kun Ranskan tietosuojaviranomainen oli antanut 26 päivänä syyskuuta 2024 päätöksen nro 2024-067, jossa annettiin lausunto viitekehysluonnoksesta.

Viitekehysten esittely

Alan tukeminen iänvarmistusratkaisujen täytäntöönpanossa

Lain säännösten mukaisesti viitekehyksessä täsmennetään odotetut tekniset vaatimukset.

Tämän viitekehysten tarkoituksena ei ole sertifioida teknisiä ratkaisuja.

Pornografista sisältöä välittävät kohteena olevat palvelut voivat vapaasti valita omat ratkaisunsa alaikäisten suojelemiseksi edellyttäen, että ratkaisut ovat viitekehysten teknisten vaatimusten mukaisia.

Iänvarmistusjärjestelmän puuttumista ja sellaisia iänvarmistusjärjestelmiä, jotka ovat epäluotettavia tai tarjoavat tässä viitekehyksessä edellytettyä yksityisyyden suojaa heikomman yksityisyyden suojan, ei hyväksytä.

Viitekehysten ajantasaistaminen ja uusin tekniikka

Viitekehystä voidaan tarkistaa ja ajantasaistaa uusimman tekniikan huomioon ottamiseksi. Digitaaliympäristön turvaamisesta ja sääntelystä annetussa laissa säädetään tältä osin, että ”viitekehys on tarvittaessa saatettava ajan tasalle samoin edellytyksin”.

On todellakin toivottavaa, että alalla otetaan käyttöön iänvarmistusratkaisuja, jotka vastaavat uusinta tekniikkaa ja eurooppalaisia ja kansainvälisiä standardeja (erityisesti lyhyellä aikavälillä annettavia eurooppalaisia standardeja) ja ovat yhteensopivia alan käytäntöjen kanssa, erityisesti olemassa olevien teknisten käytäntöjen osalta.

Tässä hengessä Ranskan viranomaiset ovat todenneet vastauksena Euroopan komission tietopyyntöön teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 9 päivänä syyskuuta 2015 annetussa direktiivissä 2015/1535 (kodifioitu teksti) säädetyn ilmoitusmenettelyn yhteydessä seuraavaa:

”Tulevaisuudessa ne sitoutuvat tarkistamaan kokonaan tai osittain sisäistä oikeudellista kehystään, jos riittävän täsmällinen EU:n tason oikeusperusta mahdollistaa tehokkaan iänvarmistusjärjestelmän käyttöönoton kaikilla tai joillakin alustoilla, joilta on pääsy pornografiseen sisältöön.

”Näissä olosuhteissa ne pitävät [viitekehystä] siirtymävaiheen ratkaisuna odotettaessa tehokasta eurooppalaista ratkaisua.”

Viitekehyksen rakenne ja toteutusaikataulu

Viitekehyksen ensimmäisessä osassa käsitellään iänvarmistusjärjestelmien luotettavuutta koskevia yleisiä näkökohtia. Sen lisäksi, että alaikäisten suojelu on taattava oletusarvoisesti eli jopa ennen palveluun pääsyä, on tarpeen palauttaa mieliin edellytykset verkossa käytettävien iänvarmistusjärjestelmien tehokkuudelle ja välttää samalla niiden kiertämistä. Toisessa osassa käsitellään erityisesti yksityisyyden suojaa iänvarmistusjärjestelmissä, jotka on otettu käyttöön pornografiseen sisältöön pääsyn valvomiseksi. Sivustot voivat tarjota iänvarmistusjärjestelmiä, joissa yksityisyyden suojalle tarjotaan erilaisia tasoja, edellyttäen, että käyttäjille tiedotetaan kuhunkin järjestelmään liittyvästä tasosta.

Tässä yhteydessä viitekehyksessä vahvistetaan kaikkia iänvarmistusjärjestelmiä koskevat vähimmäistavoitteet sekä tiukemmat erityistavoitteet järjestelmille, joissa yksityisyyttä kunnioitetaan kaikkein eniten ja joita kutsutaan ”kaksinkertaisen anonymiteetin” järjestelmiksi. Käyttäjille on tarjottava vähintään yksi iänvarmistusjärjestelmä, joka täyttää ”kaksinkertaisen anonymiteetin” mukaisen yksityisyyden suojan vaatimukset.

Tämä toinen osa sisältää myös toivottavina pidetyt parhaat käytännöt tietosuojan alalle. Lisäksi pornografista sisältöä välittävät kohteena olevat palvelut voivat ottaa väliaikaisesti käyttöön ratkaisuja, joissa ikä todistetaan pankkikortin perusteella ensimmäisessä ja toisessa osassa säädetystä edellytyksestä poiketen mutta noudattaen tiukasti tiettyjä kumulatiivisia edellytyksiä, joista säädetään tämän asiakirjan kolmannessa osassa.

Lopuksi neljännessä eli viimeisessä osassa vahvistetaan pääperiaatteet, joilla voidaan ohjata palveluja, joiden tarkoituksena on välittää pornografista sisältöä ja joiden on tarkastettava omat iänvarmistusjärjestelmänsä. Erityisesti määritetään tällaisten tarkastusten tarkoitus, tarkastusten tekemisen edellytykset ja kolmannen osapuolen tarkastajiin sovellettavat vaatimukset.

ENSIMMÄINEN OSA: IÄNVARMISTUSJÄRJESTELMIEN LUOTETTAVUUTTA KOSKEVAT YLEISET NÄKÖKOHDAT

Tämän viitekehyksen tarkoituksena on varmistaa alaikäisten suojelu oletusarvoisesti heti, kun näytetään sellaisen verkkoviestintäpalvelun ensimmäinen sivu, joka mahdollistaa pornografisen sisällön välittämisen.

Alaikäisten suojelu todella edellyttää, että estetään heidän altistumisensa pornografiselle sisällölle heti, kun he käyttävät yleisiä verkkoviestintäpalveluja, jotka tarjoavat kyseisenlaista sisältöä.

Tältä osin digitaaliympäristön turvaamisesta ja sääntelystä annetun lain 1 §:ssä nimenomaisesti säädetään, että pornografista sisältöä välittävien kohteena olevien palvelujen on esitettävä näkymä, jolla ei ole pornografista sisältöä, ”kunnes käyttäjän ikä on varmistettu”.

Digitaaliympäristön turvaamisesta ja sääntelystä annetun lain nojalla myös pornografista sisältöä välittävien kohteena olevien palvelujen on varmistettava, että yksikään käyttäjä ei pääse pornografiseen sisältöön ennen täysi-ikäisyyteensä todistamista.

Alaikäisten suojelu oletusarvoisesti voidaan varmistaa esimerkiksi sumentamalla täysin palvelun kotisivut. Palveluntarjoajat voivat myös kertoa palvelunsa pornografisesta luonteesta. Tässä ne voivat käyttää omaehtoista ilmoitusmekanismia, kuten RTA-merkintää (13), joka asetetaan tarjoajan sivustojen jokaiselle sivulle, jotta lapsilukkojärjestelmät voivat saada selville vähimmäisikärajan, joka vaaditaan sivuston sisältöön pääsemiseksi vastauksen otsikoiden (”headers” [14]) avulla.

Lain noudattamiseksi pornografista sisältöä välittävien kohteena olevien palvelujen käyttöön ottamien iänvarmistusjärjestelmien (eli täysi-ikäisyyden varmistamisen järjestelmien) on pystyttävä erottamaan alaikäiset ja aikuiset käyttäjät. Ratkaisut kehittyvät todennäköisesti tekniikan paranemisen ja uusien iänvarmistusjärjestelmien markkinoille saattamisen sekä lyhyellä aikavälillä annettavien eurooppalaisten standardien myötä.

Jos pornografista sisältöä välittävien kohteena olevien palvelujen käyttöön ottama tekninen ratkaisu perustuu arvioon käyttäjän iästä, lain noudattaminen merkitsee, että se on määritettävä siten, että vältetään riski siitä, että alaikäistä käyttäjää pidetään aikuisena (”väärät positiiviset tulokset”).

Lain noudattamiseksi pornografista sisältöä välittävien kohteena olevien palvelujen on tehtävä parhaansa alan tiukkojen huolellisuusvaatimusten mukaisesti rajoittaakseen käyttöön ottamiensa teknisten ratkaisujen kiertämismahdollisuuksia. Iänvarmistusjärjestelmissä ei pitäisi olla mahdollista, että ikä voidaan todistaa yhteisesti usean ihmisen kesken, väärinkäytösten riskin rajoittamiseksi. Näin ollen järjestelmän on kestettävä hyökkäysten riskit, esimerkiksi syvävääreennökset tai huijaukset.

Kun kyse on esimerkiksi ratkaisuihin, jotka perustuvat iän arviointiin analysoimalla kasvonpiirteitä, pornografista sisältöä välittävien kohteena olevien palvelujen on varmistettava, että ratkaisuihin sisältyy elävien henkilöiden tunnistamismekanismi, jonka tehokkuus vastaa tekniikan viimeisintä kehitystä. Havainnointi on tehtävä riittävän laadukkaan kuvan avulla, ja sen ulkopuolelle on jätettävä kaikki muuntamismenettelyt, joita alaikäiset voivat käyttää näyttääkseen keinotekoisesti aikuisilta, erityisesti käyttämällä valokuvia, tallennettuja videoita tai naamioita. Lisäksi kun kyse on teknisistä ratkaisuihin, joiden avulla ikä voidaan todistaa esittämällä fyysinen henkilöllisyystodistus, oletuksena on, että pornografista sisältöä välittävät kohteena olevat palvelut takaavat, että niiden käyttöön ottamat tekniset ratkaisut mahdollistavat sen varmistamisen, i) että asiakirja on todellinen ja että se ei ole pelkkä jäljennös, ii) että käyttäjä on ilmoitetun henkilöllisyystodistuksen haltija. Tämä varmistaminen voidaan tehdä erityisesti kasvonpiirteiden tunnistuksella, johon liittyy elävän ihmisen havaitsemisen mekanismi, edellä määritellyissä olosuhteissa.

Jotta estetään alaikäisten altistuminen pornografiselle sisällölle verkossa, oletuksena on, että ikä varmistetaan palvelun jokaisen käyttökerran yhteydessä. Näin ollen kyseisen käyttökerran keskeydyttyä on käynnistettävä uusi iänvarmistus, jos käyttäjä haluaa päästä

uudelleen pornografiseen sisältöön. Tämä ei rajoita käyttäjän mahdollisuutta todistaa ikää menetelmällä, jota voidaan käyttää uudelleen tai jonka hän voi itse luoda uudelleen, jos toistakin todentamistekijää käytetään. Tämä voidaan tehdä yhdistämällä uudelleenkäytettävän todisteen käyttö kyseessä olevan henkilön päätelaitteeseen, kuten digitaalisissa lompakoissa (”wallet”) tehdään.

Varmistusjärjestelmässä ei pidä myöskään sallia, että tätä todistetta käytettäisiin yhteisesti toisen henkilön tai palvelun kanssa. Jos aikuinen ja alaikäinen käyttävät yhteistä käyttö päätettä, on tärkeää estää se, että ikävarmistuksen ollessa voimassa pornografiseen sisältöön voisi päästä ilman uutta varmistusta. Voidaan harkita, että iänvarmistuksen voimassaolon on siksi päättyttävä, kun käyttäjä poistuu palvelusta eli kun istunto päättyy, kun käyttäjä poistuu selaimesta tai kun käyttöjärjestelmä siirtyy valmiustilaan ja joka tapauksessa yhden tunnin kestäneen lepotilan kuluttua.

Jotta estetään käyttäjätilien uudelleenkäyttö, joka johtaa alaikäisten pääsyyn pornografiseen sisältöön, oletuksena on, että iän todistamista ei voida tallentaa kohteena olevan palvelun käyttäjätilille. Lain mukaan iänvarmistusvelvollisuus koskee kaikissa tapauksissa jokaista käyttökertaa joko käyttäjätilin kanssa tai ilman sitä.

Alaikäisten suojelun ja lain noudattamisen varmistamiseksi oletuksena on, että pornografista sisältöä välittävien kohteena olevien palvelujen käyttöön ottamat ratkaisut koskevat kaikkia väestöryhmiä eikä niillä siten saa syrjiä tiettyjä ryhmiä etenkin Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artiklassa mainittujen perusteiden takia. Näin ollen teknisen iänvarmistusratkaisun tehokkuus on sama käyttäjän fyysisistä ominaisuuksista riippumatta. Kun kyseessä ovat koneoppimiseen (”machine learning”) perustuvat iäntodistamisjärjestelmät tai tilastolliset mallit, palveluntarjoajat voivat esimerkiksi testata ratkaisuaan erilaisissa tietokannoissa tämän vaatimuksen noudattamisen varmistamiseksi. On tärkeää, että iän valvomisen järjestelmillä rajoitetaan syrjiviä ennakkooasenteita, jotka johtavat myös virheisiin, jotka voivat kyseenalaistaa sekä järjestelmien luotettavuuden että hyväksyttävyyden.

Pornografista sisältöä välittäviä kohteena olevia palveluja kehoitetaan sisällyttämään mahdolliset syrjivät ennakkoluulot, jotka on eritelty asiaankuuluvien syrjintäperusteiden mukaan, arviointiin, joka koskee palvelun iänvarmistusjärjestelmän toimivuutta, sekä myös kaikkiin palveluiden tekemiin tarkastuksiin (katso jäljempänä).

TOINEN OSA: YKSITYISYYDEN SUOJA

Tämän viitekehyksen tarkoituksena on myös taata iänvarmistusjärjestelmien käyttäjien yksityisyyden suoja. Näistä järjestelmistä voi aiheutua suuria riskejä henkilötietojen turvallisuudelle, koska iän varmistaminen on samanlainen menettely kuin henkilöllisyyden todentaminen, minkä vuoksi järjestelmässä voidaan edellyttää arkaluonteisten tietojen tai henkilöllisyysasiakirjojen keräämistä.

Iänvarmistusjärjestelmiin osallistuvien tahojen on sen vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota käyttäjiensä yksityisyyden ja asianomaisten tietojärjestelmien turvallisuuden suojaamiseen: nämä ovat periaatteita, joiden valvomisesta Ranskan tietosuojaviranomainen vastaa erityisesti yleisen tietosuojasetuksen osalta.

Yksityisyyden suojan periaatteet

Käytännössä kaikissa iänvarmistusjärjestelmissä on noudatettava voimassa olevaa henkilötietojen ja yksityisyyden suojaa koskevaa lainsäädäntöä, mukaan luettuina minimoinnin ja sisäänrakennetun ja oletusarvoisen tietosuojan periaatteet (yleisen tietosuojasetuksen 5 ja 25 artikla).

Tällaisten järjestelmien tarjoajien on kiinnitettävä erityistä huomiota seuraaviin periaatteisiin:

kerättyjen tietojen täsmällisyys, oikeasuhteisuus ja minimointi;
tiivisti esitetyt, läpinäkyvässä, helposti ymmärrettävässä ja saatavilla olevassa muodossa olevat käyttäjätiedot;

asianmukaiset tietojen säilytysajat;

yksityishenkilöiden mahdollisuus käyttää oikeuksiaan, joita ovat oikeus päästä tietoihin, oikeus vastustaa tietojenkäsittelyä, oikeus tietojen oikaisemiseen, oikeus käsittelyn rajoittamiseen, oikeus tietojen poistamiseen ja oikeus tietojen siirtämiseen järjestelmästä toiseen;

henkilötietojen käsittelyssä käytettävien tietojärjestelmien nykyaikainen turvallisuus.

Yksityisyyttä kunnioittavan iänvarmistusjärjestelmän käyttöönotto oletusarvoisesti ja sisäänrakennettuna

Ranskan tietosuojaviranomainen julkaisi vuonna 2022 yksityisyyttä kunnioittavan iänvarmistusmekanismin demonstraatiomenetelmän henkilöllisyysmääreen (tässä tapauksessa iän todistaminen) siirtämistä varten (15), (16). Ehdotetulla mekanismilla varmistetaan erityisesti, että pornografista sisältöä välittävien kohteena olevien palvelujen, joiden on tarkistettava käyttäjiensä ikä, ja ikämallit toimittavien kolmansien osapuolten välinen yhteys on täysin tiivis.

Useat julkiset ja yksityiset toimijat ovat kehittäneet ja testanneet tätä mekanismia, josta käytetään nimitystä ”kaksinkertainen anonymiteetti” tai ”kaksinkertainen luottamuksellisuus”, ja näin on voitu vahvistaa mekanismin tekninen toteutettavuus ja sen kyky vastata yksityisyyden suojan tarpeeseen, joka on ominainen verkossa toimiville iänvarmistusmekanismeille. Mekanismi on myös digitaalisen henkilöllisyyden järjestelmille yleisesti asetettujen tavoitteiden mukainen, määreiden hallinta mukaan luettuna. Vaikka tätä mekanismia kutsutaan tässä asiakirjassa ”kaksinkertaiseksi anonymiteetiksi”, se ei kuitenkaan ole ”anonyymi” yleisessä tietosuojasetuksessa tarkoitetun mukaisesti, mutta takaa kuitenkin korkean luottamuksellisuuden tason.

Yleisten verkkoviestintäpalvelujen, jotka asettavat saataville pornografista sisältöä, on tarjottava käyttäjilleen vähintään yksi iänvarmistusjärjestelmä, joka täyttää ”kaksinkertaisen anonymiteetin” tietosuojavaatimukset, ja varmistettava, että suurin osa palvelun käyttäjistä voi käyttää tätä järjestelmää.

Tämä vaatimus tulee voimaan tämän viitekehyksen kolmannessa osassa säädetyn siirtymäkauden päättyessä eli kuuden kuukauden kuluttua sen julkaisemisesta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäljempänä vahvistettujen vähimmäisvaatimusten soveltamista. Kyseiseen päivämäärään asti iänvarmistusjärjestelmien on näin ollen oltava jäljempänä esitettyjen vähimmäisvaatimuksien mukaisia, jotta voidaan varmistaa käyttäjien henkilötietojen suojan hyväksyttävä taso.

Seuraavissa kohdissa määritetään

- vaatimukset, joita sovelletaan kaikkiin tämän viitekehyksen soveltamisalaan kuuluviin iänvarmistusjärjestelmiin;
- yksityisyyttä kunnioittavimpien eli ”kaksinkertaisen anonymiteetin” mukaisten järjestelmien erityistavoitteet;
- avoimuusvelvoitteet, joiden tarkoituksena on tiedottaa käyttäjille palveluissa tarjottaviin järjestelmiin liittyvästä yksityisyyden suojan tasosta;
- hyvät käytännöt, joita pidetään toivottavina mutta joita ei ole tähän mennessä edellytetty.

Kaikkia iänvarmistusjärjestelmiä koskevat vähimmäisvaatimukset

Vähimmäisvaatimukset, joita sovelletaan tämän viitekehyksen soveltamisalaan kuuluviin kaikkiin iänvarmistusjärjestelmiin:

1. Iänvarmistusjärjestelmän tarjoajan riippumattomuus suhteessa pornografista sisältöä välittäviin kohteena oleviin palveluihin

Iänvarmistusjärjestelmien tarjoajan on oltava oikeudellisesti ja teknisesti riippumaton kaikista tämän viitekehyksen soveltamisalaan kuuluvista yleisistä verkkoviestintäpalveluista ja varmistettava, että pornografista sisältöä välittävillä kohteena olevilla palveluilla ei missään olosuhteissa ole pääsyä tietoihin, joita käytetään käyttäjän iän tarkastamiseen.

2. Luottamuksellisuus suhteessa pornografista sisältöä välittäviin kohteena oleviin palveluihin

Tämän viitekehyksen soveltamisalaan kuuluva viestintäpalvelu ei saa käsitellä henkilötietoja, joiden avulla käyttäjä voi varmistaa ikänsä kyseiselle viestintäpalvelulle. Varsinkaan iänvarmistusratkaisujen käyttöönotolla ei pidä sallia sitä, että tämän viitekehyksen soveltamisalaan kuuluvat viestintäpalvelut keräisivät tietoja kyseisten käyttäjien henkilöllisyydestä, iästä tai syntymäajasta tai muita henkilötietoja.

3. Luottamuksellisuus suhteessa iäntodistamisjärjestelmien tarjoajiin

Jos iänvarmistusjärjestelmässä ei anneta käyttäjälle mahdollisuutta saada uudelleenkäytettävää digitaalista henkilöllisyyttä tai todistetta iästä, iäntodistamisjärjestelmien tarjoaja ei saa säilyttää käyttäjän tällaisen määrään saamiseksi toimittamia henkilötietoja.

Tämäntyyppisessä järjestelmässä ei myöskään pidä edellyttää virallisten henkilöllisyystodistusten keräämistä, jos se ei tuota uudelleenkäytettävää todistetta iästä.

Tällä vaatimuksella ei rajoiteta sellaisten lakisääteisten ja sääntelyyn perustuvien velvoitteiden noudattamista, joita muutoin sovelletaan tiettyihin iäntodistamisjärjestelmien tarjoajiin.

4. Luottamuksellisuus suhteessa kaikkiin muihin iänvarmistusmenettelyyn osallistuviin kolmansiin osapuoliin

Jos muut kolmannet osapuolet kuin iäntodistamisjärjestelmien tarjoajat osallistuvat iänvarmistusmenettelyyn, esimerkiksi palvelun tositteiden tai laskutuksen hallinnointiin, nämä kolmannet osapuolet eivät saa tallentaa järjestelmän käyttäjien henkilötietoja, lukuun ottamatta todisteen tallentamista käyttäjän pyynnöstä.

5. Iänvarmistuspalvelujen tarjoamat henkilöiden oikeuksia ja vapauksia koskevat takeet

Kun pornografista sisältöä välittävä kohteena oleva palvelu määrittää, voiko käyttäjä päästä yleiseen verkkoviestintäpalveluun käyttäjän toimittaman todisteen perusteella, palvelun on tehtävä yleisen tietosuojasetuksen 22 artiklassa tarkoitettu automatisoitu päätös. Jos palveluun pääsy estetään, kyseisellä päätöksellä voi olla oikeusvaikutuksia asianomaisiin henkilöihin, tai se voi vaikuttaa henkilöihin vastaavalla tavalla merkittävästi.

Ranskan tietosuojaviranomainen katsoo, että tällainen päätös voi perustua yleisen tietosuojasetuksen 22 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädettyyn poikkeukseen siltä osin kuin pornografista sisältöä välittävään kohteena olevaan palveluun sovelletaan rikoslain 227-24 §:n mukaista iänvarmistusvelvoitetta ja digitaaliympäristön turvaamisesta ja sääntelystä annetun lain säännöksiä. Yleisen tietosuojasetuksen 22 artiklan 2 kohdan b alakohdassa edellytetään, että kyseisen automaattisen päätöksen sallivissa säännöksissä säädetään asianmukaisista toimenpiteistä rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien sekä suojaavien etujen suojaamiseksi.

Jotta voidaan säilyttää yksityisyyden suojaa koskevat vaatimukset, joiden tarkoituksena on rajoittaa palvelujen mahdollisuutta tunnistaa henkilöitä, tällaisia toimenpiteitä ei saa toteuttaa pornografista sisältöä välittävä kohteena oleva palvelu vaan teknisen iänvarmistusratkaisun tarjoaja riippumatta siitä, onko kyse määreiden tarjoajasta vai todisteen antajasta. Tällaisilla toimenpiteillä olisi mahdollistettava, että käyttäjät voivat virhetapauksessa riitauttaa määreensä analyysin tuloksen saadakseen todisteen iästä. Näiden korjaustoimenpiteiden toteuttamiseksi kyseisten iänvarmistusratkaisujen tarjoajien olisi tarjottava käyttäjille mahdollisuus käyttää muita määreiden tarjoajia tai ratkaisusta riippuen muita todisteen antajia.

Pornografista sisältöä välittävän kohteena olevan palvelun – kuten myös teknisten iänvarmistusratkaisujen tarjoajien – on kuitenkin noudatettava yleisen tietosuojasetuksen mukaisia tiedotusvelvoitteita ja tiedotettava käyttäjille mahdollisuudesta tehdä valitus iänvarmistusratkaisun tarjoajalle.

Määreen tarjoajien on joka tapauksessa annettava henkilöille mahdollisuus oikaista tietojaan yleisen tietosuojasetuksen 16 artiklan mukaisesti.

”Kaksinkertaisen anonymiteetin” periaatteen mukaisia yksityisyyden suojajärjestelmiä koskevat erityisvaatimukset

Seuraavilla tavoitteilla täydennetään vähimmäisvaatimusten tavoitteita yksityisyyden suojaa edistävän vakiomenettelyn määrittelemiseksi verkossa tapahtuvaa iänvarmistusta varten.

6. Vahvempi luottamuksellisuus suhteessa pornografista sisältöä välittäviin kohteena oleviin palveluihin

Vaatimuksen nro 2 säännöksiä täydennetään seuraavasti:

”Kaksinkertaista anonymiteettiä” käyttävällä iänvarmistusjärjestelmällä ei pitäisi antaa tämän viitekehyksen soveltamisalaan kuuluville viestintäpalveluille mahdollisuutta tunnistaa käyttäjää, joka on jo käyttänyt järjestelmää iänvarmistusmenettelyllä tuotettujen tietojen perusteella.

”Kaksinkertaista anonymiteettiä” käyttävien iänvarmistusjärjestelmien käytön ei pitäisi antaa näille palveluille mahdollisuutta tietää tai päätellä käyttäjän iänvarmistusmenettelyssä käyttämän ikätodisteen lähdettä tai hankintatapaa.

”Kaksinkertaisen anonymiteetin” mukaisen iänvarmistusjärjestelmän ei pidä antaa näille palveluille mahdollisuutta tunnistaa sitä, että kaksi täysi-ikäisyyden osoittavaa todistusta ovat peräisin samasta ikätodisteen lähteestä.

7. Vahvempi luottamuksellisuus suhteessa ikämääreiden antajiin

Vaatimuksen nro 3 säännöksiä täydennetään siten, että ”kaksinkertaista anonymiteettiä” käyttävästä iänvarmistusjärjestelmästä ei saa antaa iäntodistamisjärjestelmän tarjoajille mahdollisuutta tietää, mille palvelulle iänvarmistus tehdään.

8. Vahvempi luottamuksellisuus suhteessa muihin iänvarmistusmenettelyyn osallistuviin kolmansiin osapuoliin

Vaatimuksen nro 4 säännöksiä täydennetään seuraavilla vaatimuksilla:

”Kaksinkertaista anonymiteettiä” käyttävästä iänvarmistusjärjestelmästä ei saa antaa muille menettelyyn osallistuville kolmansille osapuolille mahdollisuutta tunnistaa käyttäjää, joka on jo käyttänyt järjestelmää. Esimerkiksi ikätodisteen tarjoavan tai sen voimassaolon sertifioivan kolmannen osapuolen ei pitäisi voida tietää, onko se jo aiemmin käsitellyt saman käyttäjän todisteita.

9. Saatavuus ja kattavuus väestölle

Tämän viitekehyksen soveltamisalaan kuuluvien viestintäpalveluiden on varmistettava, että niiden käyttäjillä on vähintään kaksi erilaista iän todistamisen menetelmää ikätodistuksen saamiseksi ”kaksinkertaista anonymiteettiä” käyttävän iänvarmistusjärjestelmän avulla.

Käytännössä kaksinkertaista anonymiteettiä käyttävää ratkaisua tarjoavan palveluntarjoajan on yhdistettävä vähintään kaksi menetelmää iän todistamiseksi (esimerkiksi henkilöllisyystodistuksiin perustuva ratkaisu ja iän arviointiin perustuva ratkaisu).

Tämän viitekehyksen soveltamisalaan kuuluvissa viestintäpalveluissa on varmistettava, että ”kaksinkertaista anonymiteettiä” käyttävä iänvarmistusjärjestelmä on käytettävissä vähintään 80 prosentille Ranskassa asuvasta aikuisväestöstä.

Esimerkkejä ja soveltaminen:

Käytännössä ”kaksinkertaista anonymiteettiä” käyttävissä ratkaisuissa on tarjottava useita iäntodistamismenettelyn tarjoajia (esimerkiksi erilaiset internetyhteyden tarjoajat ja/tai pankit) ja muiden ratkaisujen osalta erilaisia iäntodistamismenetelmiä (esimerkiksi kasvonpiirteiden analysointi ja henkilöllisyystodistusten toimittaminen).

Iänvarmistusjärjestelmiin liittyvästä yksityisyyden suojan tasosta tiedottaminen käyttäjille

10. Selkeä ilmoitus käyttäjien yksityisyyden suojan tasosta

Jokaiseen iänvarmistusratkaisuun on nimenomaisesti liitettävä ratkaisussa tarjottu yksityisyyden suojan taso, jotta ”kaksinkertaisen anonymiteetin” vaatimusten mukaiset ratkaisut käyvät ilmi selkeästi ja helposti luettavalla tavalla. Muita ratkaisuja ei pidä missään tapauksessa sekoittaa niihin tai muita ratkaisuja ei pidä korostaa, jotta käyttäjää ei voida johtaa harhaan yksityisyyttä vähemmän suojaavien ratkaisujen suosimiseksi.

Kun iänvarmistusmenettelyyn osallistuva kolmas osapuoli voi olla tietoinen palvelusta, jota varten iänvarmistus tehdään, käyttäjälle on ilmoitettava asiasta selkeästi.

Kun kyse on ”kaksinkertaisen anonymiteetin” periaatteen mukaisista iänvarmistusjärjestelmistä, käyttäjälle on ilmoitettava selkeästi, että tällä ratkaisulla taataan, että iänvarmistuksen tarjoaja ei voi saada tietoonsa palvelua, jota varten varmistus tehdään.

Toivottavat tavoitteet ja parhaat käytännöt

Iänvarmistusjärjestelmissä ei vielä vaadita seuraavia tavoitteita tämän viitekehyksen noudattamiseksi, mutta tavoitteet ovat parhaita käytäntöjä, joihin iänvarmistusratkaisuissa olisi pyrittävä.

Käyttäjien mahdollisuus muodostaa itse ikätodisteita luottamuksellisesti:

käyttäjä voi muodostaa ikätodisteen paikallisesti ilmoittamatta siitä ikämereiden alkuperäiselle antajalle tai muulle kolmannelle osapuolelle;

käyttäjä voi muodostaa ikätodisteen verkkopalvelulla, jota voidaan käyttää ilman pääsyä käyttäjän henkilötietoihin.

Iänvarmistusjärjestelmien luottamuksellisuus kokonaisuudessaan:

järjestelmän perustana ovat nolлатietotodistukset ("zero knowledge proof"); järjestelmä perustuu salaustekniikoihin, joissa käytetään kaikkein monimutkaisimpia hyökkäysten vastustusominaisuuksia, myös tulevaisuudessa.

KOLMAS OSA: VÄLIAIKAISESTI HYVÄKSYTTÄVÄT VAIHTOEHTOISET TODISTEIDEN MUODOSTAMISRATKAISUT

Luottamuksesta digitaalitalouteen 21 päivänä kesäkuuta 2004 annetun lain nro 2004-575 10 §:n mukaan säännösten soveltamisalaan kuuluvien palvelujen on otettava käyttöön tämän viitekehyksen tekniset ominaisuudet täyttävä iänvarmistusjärjestelmä kolmen kuukauden kuluessa viitekehyksen julkaisemisesta. Kyseisten kolmen kuukauden jälkeen tämän viitekehyksen julkaisemisesta alkavana kolmen kuukauden siirtymäkautena, jonka tarkoituksena on mahdollistaa, että viitekehyksen soveltamisalaan kuuluvat palvelut voivat määrittää ja toteuttaa iänvarmistusratkaisun, joka täyttää kaikki ensimmäisessä ja toisessa osassa esitetyt vaatimukset, katsotaan kuitenkin, että pankkikortteihin perustuvien ratkaisujen soveltaminen täyttää viitekehyksen tekniset ominaisuudet seuraavin edellytyksin. Pankkikorttiin perustuva ratkaisu olisi ensimmäinen tapa, jolla joitakin alaikäisiä voitaisiin suodattaa pois palvelusta. Tämä väliaikainen ratkaisu perustuu infrastruktuuriin, joka on jo käytössä ja joka voidaan ottaa käyttöön.

Jos jäljempänä esitettyjä vaatimuksia noudatetaan, tämä ratkaisu mahdollistaa aluksi nuorimpien alaikäisten suojelun. Suodatus on toteutettava vahvalla tunnistamisella (eli kaksivaiheisella tunnistamisella). Se voidaan tehdä esimerkiksi joko pelkästään vahvalla tunnistamisella (ilman maksua) tai maksulla (mukaan lukien nolla euroa) yhdistettynä vahvaan tunnistamiseen.

Näitä varmistusjärjestelmiä koskevat seuraavat seikat:

niitä ei saa ottaa käyttöön suoraan pornografista sisältöä välittävissä kohteena olevissa palveluissa, vaan niistä vastaa palvelusta riippumaton kolmas osapuoli; niissä on taattava varmistuksen turvallisuus, jotta voidaan estää siihen liittyvät verkkourkintariskit. Siksi on tärkeää varmistaa, että maksutiedot annetaan luotettavilla sivustoilla. Tässä yhteydessä olisi suositeltavaa, että pornografista sisältöä välittävät kohteena olevat palvelut ja ratkaisujen tarjoajat aloittaisivat koordinoidusti tiedotuskampanjan verkkourkinnan riskeistä ottaen huomioon erityisesti tämän uuden käytännön;

niillä on voitava todentaa ainakin kortin olemassaolo ja voimassaolo, mikä tarkoittaa sen mahdollisuuden sulkemista pois, että kortista varmistettaisiin vain numeron yhdenmukaisuus;

niillä pannaan täytäntöön maksupalveluista annetussa direktiivissä (EU) 2015/2366 ('toinen maksupalveludirektiivi') säädetty vahva tunnistaminen esimerkiksi käyttämällä 3-D Secure käytäntöä sen toisessa voimassa olevassa versiossa, millä varmistetaan, että palvelun käyttäjä on kortinhaltija kaksivaiheisella tunnistautumisella.

NELJÄS OSA: IÄNVARmistusratkaisujen tarkastaminen ja arviointi

Digitaaliympäristön turvaamisesta ja sääntelystä annetussa laissa säädetään, että ”audiovisuaalisen ja digitaalisen viestinnän sääntelyviranomainen voi vaatia julkaisijoita ja palveluntarjoajia [...] tarkastamaan niiden käyttöön ottamat iänvarmistusjärjestelmät sen osoittamiseksi, että kyseiset järjestelmät ovat viitekehyksessä määriteltyjen teknisten vaatimusten mukaisia. Viitekehyksessä on määriteltävä tämän tarkastuksen suorittamista ja julkistamista koskevat menettelyt, jotka on annettu sellaisen riippumattoman elimen tehtäväksi, jolla on todistetusti kokemusta.”

Seuraavissa kohdissa pyritään selventämään pääperiaatteita, jotka voivat ohjata pornografista sisältöä välittäviä kohteena olevia palveluja, joilta tällaisen tarkastuksen suorittamista edellytetään.

Käyttöön otettujen järjestelmien arviointi todellisissa olosuhteissa

Alaikäisten suojelun korkean tason varmistamiseksi Arcom arvioi tapauskohtaisesti tekniset iänvarmistusratkaisut sen jälkeen, kun palveluntarjoajat ovat toteuttaneet ne eli sellaisina kuin ne käytännössä ovat. Koska pornografista sisältöä välittävät kohteena olevat palvelut voivat määrittää itse tiettyjä ratkaisuja, arviointi on tarpeen tehdä todellisissa toimintaolosuhteissa.

Pornografista sisältöä välittävien kohteena olevien palvelujen on varmistettava, että käyttöön otetuilla ratkaisuilla voidaan täyttää järjestelmällisesti viitekehyksen vaatimukset mukauttamalla tarvittaessa palvelujen toimintaperiaatteita ja parametreja.

Virhetasot, toimenpiteiden kiertäminen ja hyökkäysten riskit

Teknisessä arvioinnissa keskitytään yleensä arvioimaan, onko iänvarmistusratkaisu kokonaisuudessaan lain ja tämän viitekehyksen mukainen.

Tässä yhteydessä arvioidaan erityisesti seuraavia seikkoja:

teknisen ratkaisun kyky erottaa alaikäiset käyttäjät;
syrjivien ennakkoluulojen puuttuminen;
– toimenpiteiden mahdollisten kiertämistapojen (esimerkiksi syvävääreännökset) ja hyökkäysten riskien sietokyky (17).

Tarkastuksen suorittajan riippumattomuus

Jotta tarkastuksen uskottavuus ei heikentyisi, tarkastajalla on oltava todistettua asiantuntemusta ja kokemusta, ja tarkastajan on oltava riippumaton sekä iänvarmistusratkaisuja tarjoavista yrityksistä että pornografista sisältöä välittävistä kohteena olevista palveluista, jotka käyttävät kyseisiä teknisiä ratkaisuja.

Arcom voi tämän viitekehyksen myöhemmässä versiossa määritellä edellytykset, joiden mukaisesti tarkastukset on suoritettava ja julkistettava.

Nykytilanteessa ja ARCOMilta saatavaa lisäselvitystä odottaessa yrityksiä kannustetaan tekemään iänvarmistusjärjestelmiensä teknisiä tarkastuksia aluksi kuuden kuukauden kuluessa tämän viitekehyksen julkaisemisesta ja sen jälkeen vähintään kerran vuodessa. Myös pornografista sisältöä välittäviä kohteena olevia palveluja kannustetaan julkaisemaan tarkastuskertomuksensa verkkoliittymänsä helposti saatavilla olevalla sivulla ja helposti ymmärrettävässä muodossa läpinäkyvyyden vuoksi, erityisesti käyttäjien osalta.

- (1) Arcom, La fréquentation des sites « adultes » par les mineurs [Alaikäisten käynnit aikuisviihdesivustoilla] (Médiamétrie-yrityksen toimittamien tietojen perusteella), julkaistu 25 päivänä toukokuuta 2023:
- (2) M. Arzano, C. Rozier, Alice au pays du porno: Ados : leurs nouveaux imaginaires sexuels, Ramsay, 2005.
- (3) Katso: <https://www.csa.fr/Informer/Toutes-les-actualites/Actualites/Quelles-solutions-pour-proteger-votre-enfant-des-images-a-caractere-pornographique-sur-internet>; ja B. Smaniotto (psykopatologian ja kliinisen psykologian tutkija), ”Pornographie : quels impacts sur la sexualité adolescente ? ”, The Conversation, 28. elokuuta 2023: <https://theconversation.com/pornographie-quels-impacts-sur-la-sexualite-adolescente-207142>.
- (4) Ylin yleinen tuomioistuin, rikosasioiden jaosto, 23 päivänä helmikuuta 2000, 99-83.928,
- (5) <https://www.ohchr.org/fr/documents/general-comments-and-recommendations/general-comment-no-25-2021-childrens-rights-relation>
- (6) Ranskan tietosuojaviranomainen, käsittely nro 2021-069, tehty 3 päivänä kesäkuuta 2021, alaikäisten suojelemiseksi pornografista sisältöä välittäviltä sivustoilta toteutettavia toimenpiteitä koskevien sääntöjen täytäntöönpanemisesta annetusta asetuseronnuksesta koskevasta lausunnosta (katso <https://www.legifrance.gouv.fr/cnil/id/CNILTEXT000044183781>).
- (7) Katso <https://www.cnil.fr/fr/la-cnil-publie-8-recommandations-pour-renforcer-la-protection-des-mineurs-en-ligne>.
- (8) Katso:
- (9) Katso <https://linc.cnil.fr/demonstrateur-du-mecanisme-de-verification-de-lage-respectueux-de-la-vie-privee>.
- (10) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta.
- (11) Katso Ranskan tietosuojaviranomaisen lehdistötiedote 21 päivänä helmikuuta 2023: <https://www.cnil.fr/fr/controle-de-lage-pour-laces-aux-sites-pornographiques>.
- (12) Audiovisuaalialan korkein neuvosto (CSA), lausunto nro 2021-11, annettu 23 päivänä kesäkuuta 2021, alaikäisten suojelemiseksi pornografista sisältöä välittäviltä sivustoilta toteutettavia toimenpiteitä koskevien sääntöjen täytäntöönpanemisesta annetusta asetuseronnuksesta,
- (13) Restricted to adults”.
- (14) Headers-otsikot ovat tietoja, jotka verkkosivuston palvelin palauttaa käyttäjän selaimelle pyynnön esittämishetkellä.
- (15) <https://linc.cnil.fr/demonstrateur-du-mecanisme-de-verification-de-lage-respectueux-de-la-vie-privee>
- (16) <https://www.cnil.fr/fr/verification-de-lage-en-ligne-trouver-lequilibre-entre-protection-des-mineurs-et-respect-de-la-vie>

(17) Iänvarmistusratkaisuun kohdistuvan hyökkäyksen riskin arvioinnissa selvitetään, käytetäänkö järjestelmää todennäköisesti väärin vilpillisiin tarkoituksiin.

Annettu 9 päivänä lokakuuta 2024.

Audiovisuaalisen ja digitaalisen viestinnän sääntelyviranomaisen puolesta:
Puheenjohtaja
R.-O. Maistre